

§. XXIII.

Officium Fiscalium inferiorum.

Reliqui inferiores Fiscales, & executores Ecclesiarum, extra Episcopalem Curiam residentes, sedulo inquirent, qui sacrum non audiant, aut festa non colant, aut in Ecclesia irreverenter assistant, qui publice peccatis sordidati, & alijs vitijs, in Edictis generalibus, & titulo de ferijs expressis, contaminati sint. Videant etiam, si tabernæ, cauponæ, aliæve publicæ domus apertis januis patent, in eisque esculentæ, & poculenta festis diebus, dum Missarum solemnità celebrantur, divenduntur. Si decretis precibus in processionibus decenter incedunt. Quidquid vero in his omnibus culpæ invenerint, Vicarijs nuntient, ut quod sibi injunctum est, exequantur. Ne in his negligenter se gerant, aut cum aliquo colludant, aut pecunijs directe, vel indirecte corrumpi patiantur, nec dona, aut munera, aliudve quidquam ab hominibus sui districtus accipiant, sub pœna reddendi in quadruplo, & a Judicibus arbitrio suo usque ad privationem officij puniantur.

§. XXIV.

De rebus parvi momenti accusationem non instituant.

NE Fiscales prædicti, quovis quæsito colore, cavillationes quærant, ut de rebus levissimis, & nullius momenti denuntiationes dent, nec eas Judices, aut Vicarij admittant, quod si commiserint, tanquam calumniosi accusatores pœnas luant.

TI-

TITULUS X.

De Officio Notarij, & de fide Instrumentorum.

§. I.

Notarij juramentum præsent.

NOTARIJ Ecclesiasticorum Tribunalium hujus Provinciæ, & Tabelliones, qui Receptores vocantur, ante ne accipiantur, quam Episcopis, eorumque Judicibus fidelitatem, & obedientiam jurejurando promittant, itemque jurent se Decretis ab hac Synodo editis obtemperaturos, neque jure salarij, quicquam aliud accepturos, quam quod fuerit taxatione præfinitum. In loco ad audiendum causas deputato, per tres ante meridiem horas, tresque alias post meridiem saltem assistant, ibique ipsimet per se negotia cum Judicibus expediant. Quoties statutis Curie diebus absint, pondo uno mulctentur, quod si ex justa causa adesse non possint, de ea Judices certiores faciant.

§. II.

Examinentur Notarij.

NOtarij, quos Vicarij in casibus suæ jurisdictionis, & commissionum adhibere debent, ante ab Episcopo examine probentur, juxta Concilij Tridentini Decretum, nec priusquam ab Episcopo in scriptis facultatem deferant, acta ulla recipiant, quod si receperint, irrita sint, & nulla. Vicarius vero, qui huic Decreto non steterit, quoties contraverit, pondo octo mulctetur, quorum tertia pars nuntiatori ap-

Guadix tit. 8. a const. 15. Grande Offic. Notarij, & fid. instrument. Milan. 1. tit. de Notarijs, & scribis, & 3. fol. 603. c. 1. seg. & 4. 3. p. tit. de foro Episcopali, & 5. tit. de Cancellario, & Notarijs, & tit. que gratis in Cancellario. Sex quotidie horas in Tribunali assistant.

Sess. 22. cap. 10. Mexec. 1. c. 89. §. 1. & Compost. ad. 3. c. 26.

X 2

pli-

§. XXXIII.

Testium depositionem illico integram scribant.

Notarij, Receptoresve mandatum, aut testis de-
positionem per notas sub compendio ne susci-
pian; hæc postquam testis semel fuerit examinatus,
ejus dictum extendant, sub pœna annuæ suspensio-
nis ab officio si id primo commiserint; si vero bis
deliquerint, officio priuentur.

§. XXXIV.

Nibil, donationis titulo, a litigantibus accipiant.

Notarij, aut eorum Ministri, necnon Receptores
dona ulla, pecuniasve, aut gemmas, aut esculen-
ta a litigatoribus ne accipiant, nec eorum, aut consan-
guineorum domus adeant, hospitij causa, nec eorum
convictores sint. Si quid vero hujusmodi acceperint,
in duplo reddant, eaque sit ad hoc sufficiens proba-
tio, quæ ex constitutione legum hujus Regni re-
cepta est.

§. XXXV.

Quid ipsis faciendum circa monitoria?

Excommunicationem litteras, sine consensu Epi-
scopi, aut ab eo expressam auctoritatem haben-
tis, Notarij signo suo ne communiant, aut se illis
subscribant, sub pœna pondo decem expensis pro
administratione Justitiæ, nuntiatori, & pauperibus di-
stribuendorum. Quando autem facultate (ut dictam
est) præcedente secundas denunciatorias dederint,
primas monitorias recuperent; quando vero tertias
contra participantes expedierint, primæ, & secundæ

fi.

*Lex Reg. 6. tit.
9. lib. 3. & leg.
7. tit. 2. lib. 7.
recopil.*

*Mexic. 1. cap. 5.
Granat. titul. de
sententia Exco-
municacionis, n.
10.*

similiter apud se remaneant. Is porro ordo servetur
in omnibus alijs litteris expediendis, quarum nullæ
apud litigatores remaneant, nisi aliud Episcopo vi-
debitur, sub pœna quatuor pondo auri communis,
sumptibus pro administranda Justitia applicandorum,
hujusmodi autem litteræ, ad præscriptam ab hac Sy-
nodo formam, expediantur.

§. XXXVI.

Hujusmodi non, nisi typis impressæ, vulgentur.

QUOD, ut executioni mandetur post præsentium
Decretorum publicationem, litteræ prædictæ
impressæ evulgentur, eæque solum expediantur, ut
autem registrum Ordinum diligenter conficiatur,
multisque incommodis obviam fiat, quæ alias oriri
possint, Notarius, seu Secretarius, ad id deputatus
omnes ad Ordines promotos in registro scribat, in
quo ordinatorum nomina, parentes, oppidum, Dice-
cesim, Ecclesiam, ubi Ordines celebrati sunt, titulos
præterea, ad quos fuerit promoti cum testibus, die,
mense, & anno describat, ipseque, & Examinatores
se subscribant. Hoc itidem registrum in Archivio Ca-
thedralis Ecclesiæ, cum alijs ejusdem scripturis, as-
servetur: nullæque deinceps testimoniales litteræ
dentur, nisi ab hujusmodi registro, ut præfertur, sub-
scripto, exemplum desumatur, sub pœna minarum
pondo duorum, quæ fabricæ Ecclesiæ Cathedralis,
& accusatori æque applicentur.

*Catalogum
conficiant ad or-
dines promo-
rum.*

Bb

§. XXXVII.

Ne cuiquam, nisi parti mandata quedam executoria tradant.

NE mandatum executorium cujuscumque summarie, nec Decretum de immittendo in possessionem, nec mandata sequestri faciendi, pignora capiendi, brachij Secularis auxilium implorandi sollicitatori, Tabellioni, aut ulli cuiquam tradant, sed parti petenti, aut nostro executori, vel Judici Seculari, in casibus per hæc Decreta concessis, nec illi mandata hujusmodi scribant, sub pœna quatuor pondo ab utroque incurrenda, si semel perpetratum id fuerit, si vero bis, dupli pœna imponatur, & sic deinceps habito respectu pœnæ, usque ad suspensionem augeantur.

§. VIII.

Non nisi a parte, aut Advocato noto subscriptos libellos in causis Fiscalibus recipiant.

IN causis Fiscalibus, alijsve quibuscumque, libellos, nec articulos ullatenus recipiant, nisi a parte, vel a Jurisconsulto cognito subscripti sint, nec petitionem conclusionis in causa, nec ullam aliam, quæ negotium principale tangat, nisi sit petitio termini, processusve, aut actorum Judicij sub pœna unius pondo, & damnum perfolvant.

§. IX.

In causis, quæ pondo decem non excedunt, summarie procedatur.

IN causis decem pondo de Tipuzque non excedentibus, sine processu, & figura Judicij procedatur.

tur, ac veritate summarie comperta, Judices ad persolvendum debitores coerceant. Si quis a debitore receperit, quod sibi non debebatur, illud cum duplo reddat. Ijs vero in casibus petitio, condemnatio, aut absolutio in scriptum tantum referantur. Nec libelli admittantur, nec pro hac scriptura ultra duorum regalium mercedem Notarij exigere possint.

§. X.

Bullas, & omnes Scripturas apud se retineat: & non nisi apographa, bene cum autographis collata actibus inserat.

Litteras Apostolicas, mandata, aliasve quascunque originales scripturas a litigatoribus productas, & sententias Notarij apud se retineant, ac tantum exempla cum originalibus collata in processu habeant, sub pœna unius pondo, ad damnumque teneantur, casu quo hujusmodi documenta fuerint amissa.

§. XI.

Autographa eidem reddat, qui eademmet produxit, si petat, & adversarius non reclamet.

PRO singulis chartis exemplorum, a litigatore scripturas has producente, stipendium exigat Notarius juxta taxationem, quod si originales prædictæ a parte producente repetantur, adversario non reclamante, productori tradantur, exemplo cum originali collato in processu prius relicto, & adversario etiam citato. Si vero scripturæ de falsitate arguantur, idque jurejurando affirmetur, Notarij unicuique partium, & earum Procuratoribus, & Advocatis originales ostendant,

Conc. Milan. 3. fol. 603. verb. causa qua, & est lex Regia 19. tit. 9. lib. 3. re. copil.

dant, eisque trasumptum scripturarum dent, cum die, mense, & anno, ut de jure suo allegare possint.

§. XII.

Informationes summarias autographas nemini tradat.

Informationes summarias originales ne tradant, nisi exemplum in publica forma eum originali collatum relinquatur, & pro ut in titulo de probationibus continetur.

§. XIII.

Alia omnia in tabulario collocet.

Notarij omnes actorum, scripturarumque per eos receptarum Protocollum habeant, acta, ut alia quævis instrumenta, sive judicialiter, sive extrajudicialiter in toto, vel in parte recipiant, charta alba, & inscripta remanente, sed omnia statim in scriptis compleant, & ad longum, extense scribant, sub pœna si id semel commiserint pondo trium, si bis, duplum, & sub alijs præterea pœnis judicum arbitrio infligendis.

§. XIV.

Ne partibus invitis Procuratores ingerat.

Ne molestijs, aut favoribus litigatores impellant, ut illis moremgerendi gratia, Procuratores, aut Advocatos, inviti deligant, sin minus, pro qualitate delicti puniantur.

§. XV.

Sententias nondum publicatas, ne revelet, easque manu propria scribat.

Sententias, usquequo proferantur, ne revelent, eas ipsi propria manu scribant, si contra, a Judicibus puniantur.

§. XVI.

§. XVI.

Expensas supra taxam ne exigat: & in actis ipsis, quod acceperit, scribat.

TAM pro petitionibus, instrumentis, processibus, & probationibus, quam pro scripturis, quæ ab eis confectæ, vel coram eis productæ sunt, quicquam aliud non accipiant, ultra id, quod a Judice, vel a Persona ad id deputata præfinitum sit, aut juxta hujus Synodi taxam æstimatum, & in actis, quod pro mercede acceperint, conscribant, fidemque faciant, præsentem eo, qui persolvit, litigatore, qui se subscribat, ipso vero nesciente subscriptionem facere, id ejus Procurator præstet, sub pœna reddendi quadruplum, si semel secus fecerint, si bis, duplo mulctentur, ac mulctæ pars tertia nuntiatori applicetur.

§. XVII.

Pro litteris dimissorialibus expediendis quatuor regales accipiat, & non amplius.

Notarij, circa dimissorialium, seu testimonialium litterarum mercedem, Sacri Concilij Tridentini Decretum servant, sed quia ubi pro Officio exercendo, nullum sibi est ab Episcopo salarium constitutum, idem Concilium decimam tantum unius auri partem, accipiendi facultatem tribuit; hæc Synodus arbitratur, ut ratione hujus decimæ partis, quatuor tomnes tantum in hac Provincia accipiant, si quid amplius, teneri in conscientia ad restitutionem decernit, præterea pœnis a jure statutis juxta prædictum Decretum puniantur.

Z

§. XVIII.

*Sess. 22. cap. 1.
Conc. Compoff.
ad. 3. c. 8. Mi-
lan. 3. fol. 603.
verb. pro singu-
lis, & 4. tit. de
benefic. collatio-
ne, ac provisione
fol. 645. verb. ut
Avaritia, & Cõ-
cil. Vallisoleta-
num lib. 1. tit. 5.
conf. 3. fol. 49.*

Publicis poenitentijs ipsimet intersint.

Executioni poenarum, & poenitentiarum sollempnium ex delicto, Notarij principales, una cum executore Tribunalis Ecclesiastici praesentes intersint, ipsique, aut Parochi, in eorum praesentia in Ecclesijs, ubi hujusmodi fit executio, ejus causam, & rationem Populo denuntient, juxta seriem sententiae contra reos latae, nec quemquam ad id in sui locum substituunt, quod si semel contra fecerint, pondo uno mulctentur, si bis, duplo magis, si ter, usque ad privationem officij arbitrio Judicum poena accrescat.

§. XIX.

Pro actis custodiendis, quaerendisve nihil accipiat.

Nihil mercedis pro custodiendis, ordine disponendis, quaerendisve processibus accipiant, aut eorum Ministros accipere permittant, sub poena reddendi duplum, cujus tertia pars delatori tribuatur, nisi processus, aut finiti jam sint, aut adeo ab antiquo pendeant, ut Judices arbitrio pro illis invenienda, quicquam mercedis constituatur.

§. XX.

Pro scripturis, aut instrumentis in linguam alteram ductis nil amplius accipiat.

PRO scripturis, quae in vulgarem linguam transferentur, si pro ipsis antea stipendia soluta sunt, quamvis cum Interpretis juramento denuo producantur, nihil quicquam salarij accipiant, immo ad effectum hujusmodi utraque scriptura, tempore produ-

*Lex Regia 17.
titul. 20. lib. 2.
recopil.*

ductionis, & executionis una tantum sentiat, sub poena quadrupli, cujus tertia pars nuntiatori applicetur.

§. XXI.

Cum scripturarum testimonia tradat, originalia retineat.

Notarij, quando scripturas ab ipsis confectas, signo suo munitas tradiderint, earum Protocololum cum subscriptione partis apud se retineant, qua in re omnes fervent, quod Notarijs Regijs praecipitum est, sub poenis eisdem impositis, juxta horum Regnorum leges, Protocollumque habeant annorum ordine, & Alphabeto distinctum, ut solent Notarij, sub poena pondo viginti.

*Lex Reg. 12.
cum seq. tit. 25.
lib. 4. recopil.*

§. XXII.

De Visitatoris, ejusque Notarij salario curam gerant.

SI apud Notarios Ecclesiasticae Curiae, incepta aliqua in visitatione negotia expediantur, exigant etiam Visitatoris, & ejus Notarij salaria, eisque infra diem statim a reditu visitationis persolvant, sub poena dupli.

§. XXIII.

Idem circa Vicarios, eorumque Notarios.

IN negotijs, quae a Vicarijs ad Officiales deferuntur, Notarij in testimonialibus delationis, litigatoribus concessis, taxationem expensarum describant, Vicarijs praedictis, eorumque Notarijs debitarum.

§. XXIV.

Non plus exigant mercedis, quam debeat, si instrumentum aliquod producerint.

Si ad usum unius tantum instrumenti totus processus producat, nihil aliud accipiant, quam quod pro illius instrumenti productione debetur, sub pœna reddendi duplum.

§. XXV.

Notario mortuo, aut ab Officio remoto, Judex ipse curam tabularij gerat.

Quando Notarius aliquis Curia Episcopalis mortem obierit, aut ab Episcopo, vel ejus Officiali fuerit dimissus, Judices Protocolla, & scripturas custodiant, ut est per Legem Regni dispositum.

Lex Reg. 24. tit. 25. lib. 4. recop.

§. XXVI.

Qui Notario successerit in Officio, tabularij curam in se recipiat, inventario confecto.

Notarius vero in ejus locum successus, facto inventario, illa recipiat, ut ipse deinceps de scripturis hujusmodi prædecessoris sui, si petantur, rationem reddat, ad præscriptum ejusdem Legis, & pro Notarij mortui, vel dimissi Protocollis, ei aut ejus uxori, sive filijs summam, de qua convenirent persolvat, qui si discrepaverint, æqua moderatione adhibita, eos Judex concordet, omni appellatione remota, quia gratis, & sine ullo prætio ad hæc officia ipsi deliguntur.

Lex Reg. 31. titul. 20. lib. 2. recopil.

§. XXVII.

§. XXVII.

Multas, aut res depositas in se ne recipiat.

Multas, aut quævis alia deposita jussu Judicum facta, Notarij in depositum ne recipiant, sub pœna decem pondo quoties secus fecerint.

§. XXVIII.

Notariorum Receptorum delectus, & qualitates.

In omnibus Ecclesiasticis Curijs hujus Archiepiscopatus, & Provinciae, ut commodius fieri poterit, Tabelliones, qui Receptores dicuntur, duo sint timoratae conscientia, homines idonei, usu, & experientia in negotijs exercitati, in examinandis testibus periti, secreti amatores, atque fideles, qui ab Episcopo, sive ejus Officiali examinentur, ab eisdemque deligantur, & deputentur, ut per spatium unius anni, vel minus hoc Officio fungantur, ad Episcopi, seu ejus Officialis arbitrium.

§. XXIX.

Quid possint isti gerere?

His autem Receptoribus, si litigatores petierint, vel Judices ita sentirent convenire, pro opportunitate negotij, probationes eæ committantur, quas Notarij recipere non valent, nullasque alias faciant, nec in plenario, nec in summario judicio, quam quæ sibi ab Officialibus injunctæ sint, etiam ex commissione Vicariorum denuntiationes nullatenus faciant, nec ab eis factæ admittantur. Ipsi, aut alij per eos, in quacumque causa delatores esse non possint, probationes per eos factas, ante publicationem directe, vel indirecte ne revelent, & si in aliquo huic Decreto contraverint, per semestrem suspendantur.

Aa

fi

si bis, Officio priventur. Quando vero Visitatores extra, vel intra Cathedralē Ecclesiam visitaverint, Receptores hujusmodi Officium Notarij vicissim exercere poterunt, ab antiquiori incipiendo, nisi aliud Episcopo videbitur. Eo tamen anno, quo Officium hoc obierint, ratione salarij, illud accipiant, quod solent Notarij visitoris, itidemque, quod juxta taxam sibi constitutum est. Proceſſus visitationis coram eis confecti, cum primum terminati sint, Visitoribus tradant, a quibus juxta ordinem, titulo de visitationibus prescriptum, custodiantur; Notarij, & Receptores non solum ipsi per se, quando sibi commissum fuerit, testes examinent, sed etiam eorum dicta propria manu scribant, neque id per suos Ministros, aut coram eis faciant, quæ, postquam scripta sint, usque ad publicationem clausa, asservent. Si vero ipsi absentia, senectute, ægritudine, aut alias legitime impediuntur, quominus scribere possint, alius ex Notarijs, vel Receptoribus a Judice causæ, ad id deligatur, & deputerur, ipsis inter se circa sua salaria convenientibus; hujusmodi autem dicta testium, sic scripta Notario originario tradantur, ut ea ad supra scriptam formam custodiat. Quod si id adimplere semel negligenter omiserit, pœna trium pondo subjaceat, si bis, pondo sex, & suspensionis per dies quindecim, si ter, pondo duodecim, ac suspensionis per bimestre.

§. XXX.
Quid agere debeant, cum negotij causa, aliquo mittuntur?

Receptor aliquo ad probationem recipiendum iturus, prius ne mittatur, quam ante Notarium

rium juret, se bene, & fideliter acturum, & æquitate in ea commissione parti utrique servaturum, nihilque præter salarium, & quod sibi taxa constitutum est, accepturum, ad idque moram temporis opportunam tantum insumpturum, etiam si a tempore causæ præfinito aliquid superfit. Quod re ipsa adimpleat, nec a litigatoribus quicquam, etiam esculentum, accipiat, aut ad eorum domus hospitij causâ divertat, si contraverit, ultra perjurij pœnam, duplum restituat.

§. XXXI.

Pro testium examine in Civitate factio nil accipiant.

PRO recipiendis testibus intra Civitates, ubi Curia Ecclesiastica residet, salarium ne accipiant, nisi talis causa sit, aut tot articuli, de quibus interrogandi sint testes, ut in his laboriosissimam operam impendant, quo in casu, a Judicibus pro laboris merito æstimetur, nihilque aliud exigant, quam quod fuerit æstimatum, ac emolumenta sibi præfinita ex taxa, sub pœna reddendi duplum; æstimatio vero hujusmodi juxta taxam fiat, quæ de hac re Notarijs est constituta.

§. XXXII.

Si quid a litigantibus petant, quid, & quantum ipsis debeat, declarent.

Receptores, aut Notarij, cum salaria a litigatoribus petierint, manifeste declarent, quid sibi ab illis debeat, nec pecunias aliquas postulent in partem plenariæ solutionis, alias graviter usque ad suspensionem puniantur.

plicetur, Notariusque inhabilis ad Officij executionem efficiatur. Quæ omnia, quantum fieri poterit, observentur, & ut observari faciant, Episcoporum, Vicariorumque conscientia onerantur.

§. III.

Processum a primo libello colligant, in unumque compaginent.

A Prima petitione, & primis actis litis, processum in unum colligant, ejusque chartas consuant, & omnia in illis ordinate disponant, petitionesque cum earum Decretis, & quicquid circa eas provisum fuerit, inserant; acta omnia, nullis in charta lacunis interpositis, describant, & intiment; diem quoque, mensem, & annum apponant, & cum opus fuerit, ipsi, & Judices se subscribant, & rubricis notent. Quæ omnia Notarij quotidie præstent, ne unius causæ petitiones, & acta, cum alterius petitionibus, & actis involuta confundantur. Processus ordine dispositos semper habeant, & quæ fuerint a Judicibus decreta, non in exceptorijs codicibus, sive manualibus, sed in ipsis processibus sint inserta. Si quid horum semel prætermiserint, duobus pondo mulctentur, si bis, duplo magis, & sic deinceps, crescente contumacia, pœnæ quoque pecuniariæ accrescant, usque ad Officij suspensionem, quarum mulctarum tertia pars delatori tribuatur.

§. IV.

Processum, seu acta originalia partibus ne tradant.

NE processum originale, ejusve transumptum ullatenus litigatoribus tradant, sub pœna trium pon-

Processus regio ordine dispositos in tabulario collocent.

pondo quoties id fecerint, neque etiam Procuratoribus, nisi de mandato Judicum. Si vero ne tradatur, Judices interdican, ejusque copiam concedi oporteat, Notarij ad Advocatos processum deferant, contentaque in processu ipsi Advocatis legant, ac secum postea reportent. Idque in scripturis originalibus servetur sub eadem pœna.

§. V.

Neque Procuratoribus tradatur, nisi de Judicis mandato, & folijs numeratis.

Processus Procuratoribus minime tradantur, nisi Chirographo ab eis accepto, & foliorum numero in libro descripto. Quo stante Chirographo, a Procuratore processus repetendus est, si autem deletum sit, repetatur a Notario, aut damnum solvat, si processus denuo iterum fieri minime possit, oblatamque petitionem Notarij ne recipiant, nisi allato processu, sub pœna pondo unius. Informatio vero summaria sine testium nominibus, aut Chirographo tradi poterit, quæ tribui mandabitur in forma consueta, hoc est illius transumptum.

§. VI.

Testimonia, seu apographa authentica ne dent, nisi mandato Judicis, secus irrita sint.

Si litteræ alicujus decreti, aut provisionis in favorem alterius litigantium expeditæ, fuerint amissæ, aliæ similes decreto, aut provisionis conformes, inde, unde primæ emanarunt, transumptas eidem litigatori tradant. Quod tantum cum mandato Judicis fiat, alias nullam fidem faciat. Si vero Notarius propria autoritate tradat, pœnam trium pondo incurrat.

§ XXXVII.
*Quid facere debeant, cum ad censuras publicandas
 requirantur.*

Notarij omnes, tam Ordinarij, quam Apostolici ad mandata aliqua intimanda, seu ad publicandum Censuras Excommunicationis, Interdicti, aut cessationis a Divinis, a litigatoribus, vel a Judice requisiti, pro ut eis jussum fuerit, id exequantur in calce mandati, intimatione, & publicatione cum testibus, necnon eorum subscriptione appositis. Quod si actorum hujusmodi transumptum petatur, illud dent de totius ratione negotij, ac responsione in eo descriptis. Si secus fecerint, graviter usque ad suspensionem, & privationem Officij, penas dabunt. Prædicta vero publicatio e suggesto, seu alio commodiori loco, ut ab omnibus ibi præsentibus audiatur, inter Missarum sollempnia, tempore Offertorij in Ecclesia fiat.

§ XXXVIII.
*Unusquisque successori suo tabullarium inventario
 facto, tradat.*

Si quis alteri in Officio Notarij succedat, ei a prædecessore Protocolla, registraque omnia scripturarum, & negotiorum, quæ apud se retinebat, adhibito inventario, in Episcopali Archivio reponendo, tradantur, idque ita facturos esse, cum ad Officium recipiuntur Notarij, jurejurando se obstringant. Secretarij tamen Episcopi eo nomine, ab eis confecta scripturarum registra successori ne dent, sed in Archivio Episcopali recondant.

TITULUS XI.
De Officio executoris Justitiæ.

§. I.

*Clericum in Sacris constitutum nullatenus capiat, nisi
 de Episcopi mandato.*

ECCLESIASTICI executores, nisi de mandato Episcopi, aut ejus Officialis, quemquam in Sacro Ordine constitutum ne capiant, si tale delictum non fuerit, ob quod juxta juris, & hujus Synodi Decretorum formam, in fraganti capi possit. Non est totam Civitatem, seu oppidum accurate perlustrant, explorentque, si qui Clerici vestitu indecenti vagantur, si arma gestant, aut musica instrumenta deferunt, si suspectas domos ingrediuntur. Quod si quemquam in aliquo horum crimine deprehenderit, armis hujusmodi, instrumentis musicis, & indecenti vestitu sublati, eum carcere includant. Si ipsa in die luce hæc evenierint, ante ingressum carceris, ad Officiales Episcopi captus deferatur. Si vero noctu, sequenti die Officialibus id notum fiat, ut reus convenienti carceris custodia detineatur.

Late Sined. Granaten. D. Petri Guerrero, tit. de Officio executoris Justitiæ.

Executoris Officium.

§. II.

Infamiam Clericorum caveat.

QUOD adeo caute, & absque scandalo fiat, ne inde infamia oriatur, vinculis sine mandato Judicis non ligetur, sub pœna pondo sex, quorum tertia pars accusatori, reliquæ sumptibus pro administratione Justitiæ tribuantur. At si Clerici non capian-

pianur, vi resistent, Judicis arbitrio graviter pœnas luanr, si autem executores hujusmodi eorum crimina dissimulaverint, Officiorum inhabiles reddantur.

§. III.

Executoris emolumenta, & merces.

SI aliquo diverterint alicujus executionis faciendæ causâ, ratione ejus solitum emolumentum accipiant, si pro diebus singulis aliquod salarium eis constitutum non sit. In commissionibus vero sibi factis, salarium, ac tempus præfinitur, atque exprimantur. In actis autem, cum sua, & litigatoris subscriptione, si sciat scribere, si vero nesciat, cum Parochi, aut eo absente, Sacristæ subscriptione scribant quidquid de re ipsâ acceperint, si secus fecerint, ejus, quod acceperunt, jacturam faciant, quamvis, se recepisse, negent, si vero quid amplius acceperint, cum quadruplo reddant.

§. IV.

Si unica professione plures executiones faciat, salarium unicum percipiat, solvendum ab omnibus pro rata.

EXecutores quicumque, Officij causâ aliquo proficiscentes, etiam si varias executiones, & in diversis locis faciant, nihil amplius salarij ex aditu, & reditu percipiant, quam quod pro itinere unius executionis debetur, idque pro rata in singulas executiones distribuunt, quod, ut constare possit, in actis afferant fidem distributionis per eos factæ, & Apothecarum salarij juxta supra scriptam formam. Si vero justum salarium exceßerint, id, ut cum pœna persolvant, Judex præcipiat, & contra facientem quadruplum solvere cœrceat.

§. V.

§. V.

Partibus mandata ne revelet: ea etiam non excedat.

Mandata capiendi, & exequendi, & alia faciendi, quæ ad suum spectant Officium, diligenter adimpleant, partibus, contra quas data sunt, nequaquam nuntiantes. Neque in aliquo excedant ipsâ adimplentes, aliter enim pro qualitate excessus, arbitrio Judicis punientur.

§. VI.

Laicos homines in executionibus faciendis non sibi adjungat.

EXecutores Ecclesiastici ad Justitiæ executionem executores seculares comites sibi non adjungant, etiam sub prætextu capiendi secularem Clerici complicem, nisi ad id expressum in scriptis mandatum, a Judicibus subscriptum præcedat, nec cum secularibus executoribus hujusmodi, Clericorum domos ingrediantur, aut inquirent, si secus fecerint, Judicium arbitrio severe plectantur.

§. VII.

Ne dona accipiat. Nullum vexet.

NE dona, aut munera accipiant, neve quos comprehendere desiverint, vexent, aut molestent, nec ob aliquam aliam causam quæstum aliquem injuria extorqueant, sin minus Judices arbitrio suo, usque ad privationem officij pro qualitate culpæ, de eis pœnas sumant.

Cc

§. VIII.

§. VIII.

Mandata ad impartendum auxilium brachij Secularis, refrendare teneatur.

IRE iidem teneantur, ad refrendandum mandata auxilij brachij secularis, a Judicibus, & Officialibus data, ad eaque exequi faciendum, una cum executore seculari.

§. IX.

Executor juramentum præstet.

Quando ad hoc munus recipiuntur, jurent de eo bene, fideliterque obeundo, & de observandis, quantum in se est Decretis, ab hac Synodo constitutis.

TITULUS XII.

De Officio Custodis, & Custodia reorum.

§. I.

Ut Missa in carcere celebretur Dominicis, & festis diebus, ejusdem Custos curet.

Late Gran. Synod. ut supr. tit. de Offic. Custodis, & Custodia reorum.

CUSTOS carcerum Ecclesiasticorum diligenter curet, ut in eis hora competenti, & decenti loco, Dominicis, & festis Missa celebretur, quam omnes audiant, ad idque Officialis Episcopi Capellanum arbitrato suo deligat; cui ex multis Camerae congrua elemosina constituatur. Custos vero Sacerdotes vestes in arca nitidas asservet.

§. II.

§. II.

Feminas a viris separatas habeat.

FEMINÆ in carcere separatæ a viris sint, adeo, ut cum illis commercium non habeant. Si quem vero in hoc custos excessisse reperit, vinculis coercet.

§. III.

Incarceratis arma non permittat.

ARMA offensiva, vel defensiva captis non permittat, si quis habeat, eorum jacturam faciat, & in usum pauperum carceris dividantur. Quod si negligenter in hoc custos se gesserit pro ratione culpæ puniatur.

§. IV.

Cura Custodis circa carcerem, & incarceratos.

CARcerem clausum, & mundum a spurcitijs teneat, & detentos in carcere, diligenter, quantum fieri poterit, custodiat. Eo ingredi mulieres ne permittat, nisi mater, soror, uxorve alicujus victi sint; eæ autem, in ejus cubicula ne intrent, sed cum eo extra cancellos ferreos colloquantur, nisi ægritudine, impedimento teneatur, quominus ad cancellos hujusmodi descendere possit. Nocte in carcere feminæ non remaneant, nisi de Officialis Episcopi licentia, gravi urgente necessitate, sub pœna duorum pondo quoties secus fecerint. Custos vero si semel mulier noctu in carcere dormiat, tribus pondo mulctetur, si bis, pondo sex, si ter, officio privetur, itidemque hi, qui carcere inclusi sunt, si Decretum hujusmodi semel violaverint, quatuor pondo, si bis, octo persolvant, si ter, strictiori carcere inclusi vinculis coercerentur.

Ce 2

§. V.

§. V.

*In carceris vifitatione incarceratorum catalogum
Judici exhibeat.*

AD dies vifitationi carceris indictos, custos ita se præparet, ut Cameram in loco carceris magis publico sitam sternat, sella, mensaque una, & scamnis paratam. Indicem præterea eorum, qui jamdiu, vel nuper in carcere detinentur, Judici offerat, ut juxta indicem hujusmodi, singulos ad se Judex vocet. Si quis vero sese occultaverit, eum Notarij Judici manifestent.

§. VI.

Incarceratorum nomina, & causas in libro notet.

SI quis se in carcere constituat, vel comprehensus includatur, custos in libro describat, hunc sibi in custodiam tradi, & cujus rei causa, & ad cujus instantiam captus sit, notet; itidemque efficiat, si quis, dum jam captus detinetur, sequestratus fuerit, quibus custos se subscribat, sub poena pondo unius cum dimidio, quoties in hoc negligenter egerit.

§. VII.

Incarceratos non vexet, neque dona ab ijs accipiat.

NE a captis dona, munerave accipiat, neque eos vinculis injuste cõerceat, nec a vinculis magis, minusve solvat, quam mandato Judicum sibi injunctum sit, neque eis directe, aut indirecte molestias inferat, quas pecunijs, alijsve rebus redimant, sub poena restituendi quadruplum, si quid, sic injuste extorserit, idque juxta legum horum regnorum formulam probetur.

§. VIII.

*Lex Reg. 7.
titul. 2. lib. 7.
recopil.*

§. VIII.

Nullum, postquam dimissus est, detineat expensarum prætextu, si pauper ille sit.

CApti, qui a carcere liberari jubentur, pro salarijs, aut expensis Ministrorum, ne detineantur, si ipsi pauperes esse juraverint, & Judices ita existimaverint, statimque dimittantur, nisi alijs de causis fuerint retenti, neque ab eis carceris custodes pignora capiant, sibi obligari faciant, aut fidejussores dare compellant, neque eos pro stipendijs hujusmodi ullatenus vexent, sub poena pondo trium, quoties contrafecerint, idque servetur, etiamsi ob crimina in carcere conjecti fuerint, de quibus Judex, die vifitationi carceris indicto, inquireat.

*Lex Reg. 20. &
21. tit. 12. lib. 1.
recopil.*

§. IX.

Stipendiorum taxa in carcere publice affigatur.

IN publico carceris loco index estimationis stipendiorum, quæ custodes a captis exigere debent, ubi commode ab omnibus legi possint, clare, ac perspicue conscriptus collocetur, idque omnimodo, sub poena pondo sex, custodes adimpleant.

§. X.

Quidquid carcerem spectat, diligenter conservet.

Carceris vincula omnia diligenter custos asservet, & cum munus obierit, inventario, per antiquiorem Curiae Notarium confecto, ea recipiat, eodemque etiam interveniente, cum munus peregerit, restituat. Fidejussores idoneos, spectataque fide pro-

Dd

ba-

*Fidejussores det,
& juramentum
praestet, priusquam
ad Officium ad-
mittatur.*

*Consonat. Mi-
lad. i. tit. de
carceris custodi-
bus.*

batos custos det, cum quibus ipse promittat, se Officio suo fideliter, & accurate functurum, & si quid damni, carceri, vinculis, comprehensivè evenerit, reparaturum, aut si ratione Officij in aliqua pecuniarum summa fuerit condemnatus, eam persolurum. Ad hoc etiam, & ad Decreta hujus Synodi servanda, jurejurando se obstringat. Interdicit quoque hæc Synodus, ne custos carceris, aut alius ex ejus familia, captis aleas det, aut ab eis strenas, aliudve simile exigat, si vero secus fecerit, usque ad privationem Officij, pro ut delictum postulerit, contra eum procedetur.

*§. XI. Episcopi, & Capitulum
Generalis Vicarius in carceris v'statione de his
omnibus inquirat.*

Admonentur præterea Officiales, & Vicarij omnes, ut cum die Sabbato carcerem visitaverint, de hoc Decreto contentis diligenter inquirant, quidque custos cum vinculis agat, & ad hoc potissimum incumbant, ut ad Dei cultum, & honorem muneri suo satisfaciant.

TITULUS XIII.

De Majoritate, & Obedientia.

§. I.

Quid circa præcedentias?

UT pace, & tranquillitate concordēs Ecclesiastici viri unum opus consent, nullisque dissidijs inter se contendant, unicuique jux-

juxta eam, qua eminet, dignitatem, aut juxta munus, quo fungitur, honorem, locum, sedemque constitui maxime necessarium est, eam ob causam Sacrosanctum Tridentinum Concilium de Episcopis in hunc modum decernit Episcopis præterea ubique is honor tribuatur; qui eorum dignitati par est, eique in Choro, & in Capitulo, in Processionibus, & alijs actibus publicis sit prima sedes, & locus, quem ipsi elegerint, & præcipua omnium rerum agendarum auctoritas. Qui, si aliquid Canonice ad deliberandum proponant, nec de re, ad suum, vel suorum commodum spectante agatur, Episcopi ipsi Capitulum convocent, vota exquirant, & juxta ea concludant. Neque verò ob id a Concilio Præbendatis, & Capitularibus quicquam de sua dignitate detrahitur, aut de his facultatibus, quæ sibi de jure, & consuetudine competunt, & non adversantur Tridentino Concilio. Quo verò ad ea, quæ in Capitulis Cathedralium decernenda sunt, recta, unanimesque sit omnium conspiratio; jubet hæc Synodus, ut cum Episcopus, Decanusve, aut is, qui præesse debet, Capitulum ad extraordinaria negotia convocaverit, in scheda vocationis, etiam ea capita contineantur, de quibus deliberandum est, quæ capita etiam ad Episcopum deferantur, nisi de re Episcopo, sive alicui ex Episcopi familiaribus competenti, agendum erit; tunc enim solum Capitulares convocandi sunt, & ad præscriptum hujus Decreti instruendi.

Sess. 25. cap. 6.

*Conc. Provin. de
Quæroga ad. 3.
cap. 19.*

*Episcopo ubi-
que primus lo-
cus detur.*

§. II.

Lites de præcedentijs Episcopus dirimat absque appellatione.

Quoniam in frequenti Congregatione, ubi Ecclesiastici, Seculares, & Regulares conveniunt, nisi aliquis præsideat, cujus autoritate omnes in Officio contineantur, dissidiorum, ac tumultuum posset occasio suboriri, Sacrosancto Concilio Tridentino hæc Synodus inhærens, præcipit, ut quando in processibus publicis, & in ijs, quæ sunt in tumultu defunctorum corporibus, de quavis præcedentia controversiæ oriuntur, eas Episcopus (amota omni appellatione) componat, non obstantibus quibuscumque, pro ut ejusdem Concilij Decreto, & Constitutione sanctæ memoriæ Gregorij XIII. hac de re editis, cautum est.

Sess. 25. c. 13.

Sess. 25. c. 13.

§. III.

Nullus Doctoris titulum, aut quempiam alium assumat, nisi prius ostenderit Episcopo testimoniales litteras.

Statuit præterea, ac mandat hæc Synodus, ne ullus Clericus cujuscumque conditionis Baccalareum, Licentiatum, Magistrum, Doctoremve in aliqua facultate se nomet, aut subscribat, in his locis, ubi de ejus gradu constare non potest, nisi prius Episcopo litteras testimoniales gradus hujusmodi ostendat, sub poena pondo centum auri, pijs operibus, Justitiæ sumptibus, & accusatori æquæ applicandorum; pœnis contra hos a Lege Regni statutis in suo robore, & firmitate permanentibus.

Lex Reg. 5. tit. 7. lib. 1. recopil.

LIBRI SECUNDI TITULUS I.

De Ordine Judiciorum.

§. I.

In Tribunali ordo, & silentium serventur.

In locis ad audiendum causas deputatis, silentium, ordo, & obedientia servetur, in sedibus, & provisionibus ratione antiquitatis Officij Notarijs, & Procuratoribus honor deferatur; ac inter omnes summa sit cum modestia consensio. Quod si minus fecerint, Judicium arbitrio mulctentur, & usque ad suspensionem, & privationem officij puniantur.

Ex Granat. Synod. tit. de Ordine Judicior.

§. II.

Nullus cum armis Tribunal ingrediatur.

Nullus Curie Minister, Litigator, aliusve quicumque intra Aulam, quo tempore audientia celebratur, arma quæcumque secum habeat, & ut hoc servetur, opportuno adhibito remedio, Judex accurate invigilet.

Espero uniforme de todos los Tribunales.

§. III.

Pauperum Advocatus, ac Procurator designentur.

Advocatus, & Procurator deputentur, qui miserabilium Personarum causas defendant, & salarium, quod sibi fuerit ab Episcopo constitutum, ex Camera percipiant; hi vero illorum causas, quos ut

Ee

pau-